

kultuurikomisjon@riigikogu.ee

Ettepanek Kahni keskuse rajamiseks Kuressaarde

Austatud Riigikogu kultuurikomisjon

Teeme ettepaneku lisada tähtsate kultuuriehitiste nimekirja Kahni keskuse rajamine Kuressaarde. Kahni keskuse näol oleks tegu eksklusiivse arhitektuurilise lahendusega multifunktsionaalse kultuurikeskusega, mis väärtustaks maailma ühe 20. sajandi mõjukaima arhitekti sünnikohta, Saaremaad.

Louis Isadore Kahn sündis 20. veebruaril 1901 Kuressaares. Oma esimesed eluaastad veetis ta Saaremaal, elas ja töötas ning suri aga 1974 aastal New Yorgis. Kahni stiili ja koolkonna läbivaks jooneks on modernismi ühendamise iidsete monumentide raskuse ja väärkusega. Oma ideede alg-allikana on arhitekt ise korduvalt nimetanud just Kuressaare lossi ning siin nähtut ja kogetut.

Louis Isadore Kahni tundus aitab Eestil läbi Kahni keskuse kõnetada tervet maailma ning keskuse rajamine tema sünnisaarele saaks kajastust kogu maailma arhitektuuri ringkondades, kus leidub tuhandeid Louis Kahni koolkonna austajaid.

Koostöös Kahni Ühinguga oleme jõudnud tõdemuseni, et kõige parem viis väärrika arhitekti pärandi tutvustamiseks ja säilitamiseks on vastavasisulise keskuse rajamine, mis omab laiemat funktsionaalset sisu. Hoones oleksid ühendatud nii Kahni pärandi keskus, kunstisaal ja -hoidla, kontserdisaal, kammersaal, prooviruumid, black-box, seminari- ja koolitusruumid.

Maja võimalikult lai kasutusampluaa loob interdistsiplinaarse keskkonna, mis moodustaks laiemas plaanis ühe raku globaalsest kõrgkultuurist, meelitades sealjuures saarele arhitektuuri ja kunstihuvilise publiku ning andes noortele arhitektidele võimaluse selles hoones töötada ning viia siin läbi oma residentuuri.

Saaremaa ja Kuressaare on sellise keskuse loomiseks valmis ning ka kindlasti kõige sobivam asukoht – meil on tugev saareline identiteet; on kultuuriline mälu; ning meil on tahe ja vajadus kultuuri luua ja tarbida – kuid mitte ainult. Saaremaa on aktiivse turismisihtkohana aastakümnete jooksul välja arendanud laitmatult funktsioneeriva taristu, mis suudab teenindada ka väga suurt

külastajate hulka – Kuressaare lennujaam suudab vastu võtta tšarterlendusi, Saaremaa süvasadam kruisilaevu ning Saaremaa majutusasutustes on kõrgeperioodil saadaval kuni 7000 voodikohta (Kuressaares eraldi on kuni 1000 hotellikohta) ning meie restoranid suudavad tagada kõrge tasemel toitlustamise.

See kõik loob keskuse edukaks funktsioneerimiseks soodsa ja viljaka pinnase, mis aitaks Saaremaal loodavale ja tarbitavale kultuurile seada uusi eesmärke. Uue, kaasaegse kunstikeskuse loomine annab võimaluse turustada Saaremaad nii üle Eesti kui ka maailma kõrgkultuuri sihtkohana.

Saaremaa Ooperipäevade aastatepikkune traditsioon on näidanud, et nõudlus kõrgkultuuri järele eksisteerib nii publiku, kui ka esinejate hulgas – olgugi, et praegusel hetkel ei võimalda saarel mitte ükski saal vastu võtta orkestri koosseise, ooperi- ja balletietendusi.

Tagasivaatavalt oleme Saaremaal järjepidevalt keskuse loomise suunas tööd teinud. Sümboliseks alguseks Kuressaare ja Kahni 21. sajandi koostööle võib pidada Eesti Arhitektide Liidu korraldatud rahvusvahelist konverentsi 2006.aastal Kuressaares. <http://www.arhliit.ee/kahndays/eng/info.php> .

Oleme kindlad, et Kahni keskuse ehitamine on Saaremaa kultuuriruumi loomulik areng. Täna on ainuke arvestatava suurusega saal Kuressaares pea 20 aastat tagasi renoveeritud Kuressaare kultuurikeskuses. Olgugi, et tänaseks on see hoone jäänud väikseks, ei kaotaks ta jätkuvalt oma tähtsust Saaremaa kultuurikaardil, vaid muutuks asendamatuks hooneks Saaremaa rahvakultuurile, luues Kahni keskuse kõrval uue viljaka pinnase rahvakultuuri arenguks.

Kuna ootused ja nõudmised kultuuri loomise ja tarbimise osas on viimase kümnendiga oluliselt muutunud, vajab Saaremaa uut multifunktsionaalset kultuurikeskust, mis aitaks arendada ja mitmekesistada saare kultuurimaastikku, inspireerida ja kasvatada andekate noormuusikute järelkasvu, võimaldada professionaalsetel muusikutel siin mängida ning loomelaagreid teha, korraldada kõrge tasemel kunstinäitusi.

Loodame väga, et jagate meie nägemust Kahni keskuse potentsiaalset Saaremaale, mis aga ei tooks kultuuri- ja turismialast tuntust ning majanduslikku kasu mitte ainult meie saarele, vaid regionaalselt Lääne-Eestile ning terviklikult kogu meie riigile. Lisaks avaldaks keskuse rajamine ka positiivset turgutust kõrgkultuurile, aidates sealjuures üles kasvada uuel viljakal põlvkonnal.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Helle Kahm
abivallavanem

Kristel Peel, 452 5071

kristel.peel@saaremaa.eld.ee